neis suurendavad. Nii on Jõgeva alevis 3 era-arsti ja Torma kih. 2 era-arsti (Mustvees ja Lohusuus). Tartu jaoskonnale, mille moodustavad Tartu ümbruse vallad, on kättesaadavad Tartu linna arstid. Jaoskonna-arstide asukoha kaugus oma jaoskonna piirest ulatub maksimumis 28.8 km : ni. Minimaalsed kaugused (1—15 km : ni) on 7 jaoskonnal, keskmised (15—20 km : ni) — 2 jaoskonnal ja suurimad (20—28.8 km : ni) — 7 jaoskonnal. Ravitsemine haigemajus sünnib Ülikooli kliinikuis, kellel kokkulepe Tartu maakonna- ja linnavalitsusega. Ainult Jõgeva alevis on veel 1 era-haigemaja 4 voodiga. Kooliõpilastele annavad abi jaoskonna-arstid. — Rinnalaste ja emade kodu asub Kaagvere mõisas, kuna ülalpidamis-kulud kannab Töö- ja Hoolekandeministeerium. Kodus on tegevad juhataja-arst, 3 õde, 1 laste-aednik, 5 lastehoidjat, 1 asjaajaja ja 7 teenijat. Kodu mahutab 50 last ja 20 ema. 1922. a. lõpul oli kodus 45 last ja 8 ema, neist Tartumaalt 18 last. — Laste-varjupaika Kaarli (Karlovi) mõisas peetakse Töö- ja Hoolekande-ministeeriumi, linna- ja maakonna-valitsuse ühisel kulul. 1922. a. oli seal 131 last, neist 27 Tartumaalt.

Sündivus ja surevus. Sündivuse ja surevuse registrimine, mida toimetavad kõige pealt kirikuõpetajad, osaliselt aga ka omavalit-

Haiguse imetus	Tartu linnas				Tartu maakonnas			
	1919.	1920.	1021.	1922.	1919.	1920.	1921.	1922.
Kõhutõbi *(dysenteria)*	267 (53.4)	581 (116.2)	24 (4.8)	52 (10.4)	259 (20.6)	445 (35.3)	100 (7.9)	50 (4.0)
Kõhu-soetõbi *(typhus abdominalis)* . . .	46 (9.2)	75 (15.0)	65 (13.0)	48 (9.6)	33 (2.6)	55 (4.4)	89 (7.1)	45 (3.6)
Tähniline soetõbi *(typhus exanthematicus)* . .	61 (12.2)	85 (17.0)	3 (0.6)	12 (2.4)	68 (5.4)	70 (5.6)	5 (0.4)	18 (1.4)
Korduv soetõbi *(typhus recurrens)*	2 (0.4)	9 (1.8)	— —	— —	— —	11 (0.9)	1 (0.1)	— —
Rõuged *(variola)*	11 (2.2)	18 (3.6)	12 (2.4)	1 (0.2)	50 (4.0)	25 (2.0)	3 (0.2)	5 (0.4)

suse-asutused, kannatab üldiselt mitmete puuduste all. See asjaolu ei luba sündivuse ja surevuse kohta käivaid andmeid tarvilise usalduse ja täpsusega käsitada. Riigi Statistika-keskbüroo kokkuvõetud andmeil oli üleriikline sündivus 1921. ja 1922. a. peaaegu ühesugune, nimelt 20.8‰ ja 20.5‰. Nimetatud keskmisest on Tartu maakonnas sündivus vähem, nimelt 18.1‰ (1921. a.) ja 18.3‰ (1922. a.), Tartu linnas aga veidi suurem, — 22.8‰ ja 22.7‰. Üleriikline surevus oli 16.2‰ (1921. a.) ja 16.8‰ (1922. a.), Tartu maakonnas vastavalt — 14.7‰ ja 16‰ ja linnas 18.5‰ ja 20.7‰. Viimast nähtust, nimelt Tartu linna surevuse ülekaalu maakonna surevusest, võib seletada osalt ka sellega, et kliinikud kaugemalt raskeid haigeid juurde tõmbavad, mis linna surevuse ‰ võivad tõsta. Sündinute ülekaal terve riigi